הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רנב

מ שבת י"ח (ע"א).

קָא עָבֵיד. הָגָה: (כח) *וְיֵשׁ אוֹסְרִין לְלָבְשׁוֹ כָּל שָׁיְרוּעַ *שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי גְּמָרוֹ בְּשַׁבָּת (הגהות אשר"י פרק קמא דשבת (סי' ו) ומהרי"ל (הל' יום טוב) וביו יוסף (ד"ה כתב הר"ן) בשם רוקח (סי' שמ)), וְצָרִיךְ לְהַמְתִּין בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת (כט) בִּכְדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה (אור זרוע (מ"ע סי' ס)), וְהָכִי נָהוּג לְכַתְּחִלָּה, אִם לֹא *שֶׁצָּרִיךְ אֲלָיו בְּשַׁבָּת *שָׁאז יֵשׁ לְהָקֵל. (ל) וְאִם יֵשׁ לְתָלוֹת שֶׁנִּגְמַר (ו) [ז] בְּעֶרֶב שַׁבָּת, מֻתָּר בְּכָל עִנְיָן (הגהות אלפסי (שלטי הגבורים ז. פוסק ס)). וְדַוְקָא אִם שִׁגֵּר לוֹ הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְבֵיתוֹ, אֲבָל אָסוּר (ז) (לא) לְקַח כֵּלִים (לב) *מִבֵּית הָאֻמָּן *בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב (מרדכי פרק קמא דיומם טוב) ואור זרוע (פסק סי' מרמד) והגהות מיימוני פרק ב' מהלכות יום טוב (פוסק ס) והגהות אשר"י פרק אין צדין (פלפ סי' פ"ג סי' יז)). וְכָל זֶה בִּכְלִים שֶׁעֲשָׂה לְיִשְׂרָאֵל (בית יוסף (שם)), (לג) *אֲבָל אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁעוֹשֶׂה מְנָעֲלִים עַל הַמֶּקַח, (מ) *מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל הַמַּכִּירוֹ לַיְלַךְ וְלִקַּח מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת וּלְעֻלָּם, וּבְלִבַד (לד) שֶׁלֹּא יִקְצֹץ עִמּוֹ דְּמֵי הַמֶּקַח (הגהות אשר"י פרק אין צדין (שם סי' ו)): ה [מ]וּמָתָּר (לה) לִפְתֹּחַ מַיִם לְגִנָּה וְהֵם נִמְשָׁכִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [ז] בְּעֶרֶב שַׁבָּת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְכָתַב בְּנְתִיב הַחַיִּים דְּהוּא הַדִּין כְּלֵי פִּשְׁתָּן בְּרָכָה (סק"א): שְׁנָתַן הָאֵינוֹ יְהוּדִי תַּחַת הַמַּכְבֵּשׁ בְּשַׁבָּת שְׁרִי, דְּהָא יָכוֹל לְלָבְשׁוֹ בְּלֹא זֶה עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הַיטֵב

ד (ו) בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם הָיָה הַמְנָעָל מְחֻקָּן מֵעֶרֶב שַׁבָּת רַק שֶׁתִּקְּנוּ וְהֶחְלִיקוּ בְּשַׁבָּת, שְׁרִי, דְּהָא הָיָה יָכוֹל לְלָבְשׁוֹ בְּלֹאו הָכִי. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג): (ז) לְקַח. אֲפִלּוּ לִצְרֹךְ שַׁבָּת אָסוּר, בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן). וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְהַבִיאוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) עַיֵּן שָׁם: (מ) מֻתָּר. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) שֶׁהָעֲלָה דְּלִכְתְּחִלָּה אָסוּר לַיְלַךְ וְלִקַּח מִמֶּנּוּ, אִם לֹא בְּאֵינוֹ יְהוּדִי חִנְּנִי שֶׁאֵינוֹ אָמַן כְּלָל אִפְשָׁר דְּמֻתָּר עַיֵּן

בְּאוּר הֲלָכָה

בִּקְרֵי מִגְדִּים (א"א) בְּסָעִיף קָטָן ו' דְּאִם הוּא יוֹדֵעַ וְרָאוּי שֶׁיֵּעָשֶׂה בְּשַׁבָּת בְּמָקוֹם מְסֻרָּסָם, אָסוּר לִתֵּן לוֹ, אִם לֹא בְּסָפֵק שָׁמָא לֹא יַעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רמ"ד בְּסָעִיף ג' בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי:

ד * וְיֵשׁ אוֹסְרִין לְלָבְשׁוֹ וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כח), וְטַעֲמָם שֶׁיֵּשׁ בְּכָל מְלָאכוֹת שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה בְּדָאִיתָא בְּמִשְׁנָה קכ"ב (ע"א) עֲשֵׂה בָּכָם לְיַרֵד בּוֹ וְכוּ' דְּאִיירִי לְהַיֵּשׁ אוֹסְרִין אֲפִלּוּ בְּקָצַץ, וְכַדְּאִיתָא בְּפוֹסְקִים, וְכֵן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א לְקַמָּן בְּרִישׁ סִימָן רע"ז:

* **שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי גְּמָרוֹ בְּשַׁבָּת, וְדַוְקָא אִם הוּא מְלָאכָה דְּאוּרָיְתָא, אֲבָל אִם הוּא מְלָאכָה דְּרַבָּנָן אֵין לְהַחְמִיר** [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יב) בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקט"ו (סק"ג)]:

* **שֶׁצָּרִיךְ אֵלָיו בְּשַׁבָּת. הֵיינוּ שֶׁאֵין לוֹ בֶּגֶד לְשַׁבָּת כִּי אִם זֶה,** וְלֹא הָוֵי כְּמוֹ לְצָרְךָ הַמּוֹעֵד הָאָסוּר בְּחֹל הַמּוֹעֵד [חָמַד מֹשֶׁה (סק"ד)]:

* **שָׁאז יֵשׁ לְהָקֵל.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט) שֶׁתָּמַהּ דְּקַיְמָן מַשְׁמַע דְּסוֹמֵךְ עַל הַמְחַבֵּר דְּהִתְּעִתִּיק שִׁיטַת הָרַ"ן (ו' ד"ה וכ"כ הרן) דְּלֹא חַיְישִׁינַן לְנַהֲנָה מִמְּלָאכֶת שַׁבָּת הוֹאִיל וְקָצַץ, וּלְקַמָּן בְּרֵ"ע סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה הִצְדִּיק זֶה לְדִינָא בְּלִי שׁוּם חוֹלֶק, וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י"א נִתְפַּוֵּן לְתָרֵץ קוּשְׁיָתוֹ וּלְחַלֵּק בֵּין הָכָא לְהָתָם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ב אות כז), אַךְ קָצַת קָשֶׁה עַל הָרַמְ"א שָׁם דְּשָׁבַק טַעַם שֶׁבְּלֵי לָקֵט (סי' קיב) שֶׁהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם וְהֵבִיא טַעַם דְּנָהֲנָה שֶׁמְּקִלִּין בּוֹ בְּצַד הַדָּחוּק בְּקִצְיָצָה. עוֹד קָשֶׁה לִי לְפִי תֵּרוּץ הַמָּגֵן אַבְרָהָם לָמָּה אֹסְרִינַן שָׁם בְּמִשְׁנָה קכ"ב (ע"א) גַּבֵּי כֶּבֶשׁ וְגַבֵּי מְלֵא מַיִם, הָלֹא בְּסִתְמָא אֵיירִי סְיָקָא דַּעְתָּךְ זוֹ גַּם כֵּן אֲפִלּוּ בְּקָצַץ דּוּמְיָא דְּרֵישָׁא גַּבֵּי נֵר דְּמִיירִי בְּכָל גַּוְונֵי לְפִי הַכָּרָעַת רַשִׁ"א, וַהֲלֹא בָּזֶה הוּא דּוֹמֶה דְּלִכְאוֹרָה מִכֻּוָּן הָאֵינוֹ יְהוּדִי רַק לְהַשְׁלִים פְּעֻלָּתוֹ. וְאוּלַי יֵשׁ לוֹמַר דְּמִיירִי הָכָא בְּגוֹנָא דְּאָמַר הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יא) אָסוּר גַּבֵּי לְבִישָׁה לְכַלֵּי עַלְמָא, דְּהֵיינוּ הֵיכָא שֶׁמִּינַּבֵּר מִילְּתָא שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְצָרְכּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְכֵיוָן זֶה כָּתַב הַמְּאִירִי בְּפֶרֶק קָמָא דְּשַׁבָּת (ט.) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל יֵשׁ שׁוֹאֲלִים וְכוּ', עַיֵּן שָׁם בְּמַה שֶׁתֵּרֵץ בְּשָׁם הַגְּאוֹנִים שֶׁגַּם הֵם סוֹבְרִים בְּהָרַ"ן בְּכֵלִים לְכוֹבֵס וְעוֹרוֹת דְּמֻתָּר בְּקִצָּץ לְלָבְשׁוֹ בְּשַׁבָּת, וְאַף עַל פִּי כֵן אוֹסֵר גַּבֵּי כֶּבֶשׁ וְנַר עַיֵּן שָׁם:

* **מִבֵּית הָאֻמָּן.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לב) **דַּאֲפִלּוּ מִיִּשְׂרָאֵל אָסוּר. וְאִם הוּא לְצָרְךָ שַׁבָּת** יֵשׁ לְעַיֵּן, דְּלִפְי מַה שֶׁכָּתַב הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (מו"ק ו: ד"ה מתני' אין) וְכֵן הֵרַ"ן סוֹף פֶּרֶק מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (פסחים יח. ד"ה מתני' מושיבין) דְּהַשְׁתָּא הוּא מִפְּנֵי מְרֵאִית הָעַיִן דְּיֵאמְרוּ שֶׁנָּתַן לוֹ לְתַקְּנָהּ בְּמוֹעֵד, אֲפִלּוּ בְּחֹל אָסוּר, כְּבָר כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) וְכֵן רָשַׁ"י שָׁם (נה: ד"ה לחצר) דְּהוּא מִשּׁוּם טָרַח, כְּבָר כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) וְכֵן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) דִּלְכָךְ שַׁבָּת לֹא חֵיישִׁינַן מִשּׁוּם טָרַח, אַךְ לְפִי מַה שֶׁכָּתַב הַתּוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס"ק יט) וּפְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טו) דִּלְכָךְ אָסוּר לְהַבִיא אַף עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מִשּׁוּם עוּבְדָּא דְּחֹל, וְשָׁם הֲלֹא אֵיירֵי אַף לִצְרֹךְ שַׁבָּת, מִשְׁמַע דְּאָסוּר גַּם בָּזֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* **בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. וְאִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ שֶׁיַּנַּח אֶצְלוֹ עַד לְאַחַר שַׁבָּת,** הָנֵה לְעֵנְיַן חֹל הַמּוֹעֵד בִּכְלַל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה אִם הוּא בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַתִּיר בְּכָל גַּוְונֵי, עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ל לג) **דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם וְכֵן שְׁאָר הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עַל זֶה וּכְבִירָא לְהוּ דְּאֵין בָּזֶה שׁוּם יִתְרוֹן מִשְּׁאָר אֻמָּן כֵּיוָן שֶׁהוֹלֵךְ אֶצְלוֹ, וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ יוֹדֵעַ וְרָאוּי שֶׁנִּגְמַר אֶצְלוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ שֶׁהָיָה אֻמָּן יִשְׂרָאֵל גַּם כֵּן אָסוּר:**

* **מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ'.** הָנֵה בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) הֵבִיא בְּשֵׁם הַגְּהוֹת אַשֶׁרִ"י (בציצה פ"ג סי' ז) שְׁתֵּי דֵּעוֹת אִי יֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מֻקְצֶה אִם גָּמַר בְּיוֹם טוֹב, וּמַשְׁמַע דְּכִבְירָא לֵיהּ לְהָרַמְ"א לַהֲלָכָה כְּדַעַת הַמְּפַיֵּיר, וְעַיֵּן בְּסִימָן שכ"ה סָעִיף (י') [ד'] בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה יש אומרין) מַה שֶּׁנִּכְתַּב שָׁם דְּלֹא יִסְתֹּר לְהַדְּהָכָא:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כ) לְמָה שֶׁמְּבֹאָר (כמ) בְּסִימָן רע"ו סָעִיף א' בַּהַגָּ"ה דְּאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁהִדְלִיק הַנֵּר בְּשַׁבָּת לְצֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ אִם הָיָה עַל יְדֵי קְצִיצָה אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרָהּ, דְּהָכָא אַף עַל גַּב שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנֶה בִּלְבִישָׁתוֹ מִפְּלֶאכֶת שַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ יְהוּדִי לֹא עָבַד בְּשַׁבָּת בִּשְׁבִיל הֶאָת יִשְׂרָאֵל, רַק אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ לְמַהַר לְהַשְׁלִים פְּעֻלָּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָתָם הַדְּלָקָתוֹ בְּשַׁבָּת הָיָה כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ הַיִּשְׂרָאֵל עַכְשָׁו; (כנ) וְלָכֵן אָסוּר. וּלְפִי זֶה גַּם בְּעִנְיָנֵנוּ א] אִם הַיִּשְׂרָאֵל אָמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי סְמוֹךְ לַחֲשֵׁכָה מַדּוּעַ לֹא גָּמַרְתָּ מְלַאכְתִּי, וְהֵשִׁיב לוֹ אֶעֱשֶׂה זֹאת לְמַעַנְךָ בְּשַׁבָּת, אֵין הָכִי נָמֵי דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמְחַבֵּר אָסוּר לְלָבְשׁוֹ בְּשַׁבָּת כְּמוֹ גַּבֵּי נֵר [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יא)]: (כח) **וְיֵשׁ אוֹסְרִין** וְכוּ'. טַעֲמָם דְּאָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לֵהָנוֹת מֵהַמְּלָאכָה בְּשַׁבָּת בְּכָל גַּוְונֵי, כֵּיוָן שֶׁמִּכֹּל מָקוֹם נַעֲשָׂה הַמְּלָאכָה בִּשְׁבִילוֹ: (כט) **בִּכְדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה.** כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵנֶה מִמְּלֶאכֶת שַׁבָּת. (כנ) וּלְפִי זֶה בִּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל גְּלִיּוֹת אִם עָשָׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי בָּרִאשׁוֹן מֻתָּר בְּתִחִלַּת יוֹם שֵׁנִי בִּכְדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה, מִמַּה נַּפְשָׁךְ, דְּאִם הַיּוֹם רִאשׁוֹן קֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי חֹל, וְאִם הַיּוֹם רִאשׁוֹן חֹל בְּוַדַּאי מֻתָּר. וְאֵין חִלּוּק בְּכָל זֶה בֵּין מִי שֶׁנַּעֲשָׂה בִּשְׁבִילוֹ בֵּין לָאֲחֵרִים, וּבְסָפֵק אֵלֶּיהָ רַבָּה (סק"י) הַכֹּל לָאֲחֵרִים בְּקִצָּץ: (ל) **וְאִם יֵשׁ לְתָלוֹת** וְכוּ'. דְּהָא יֵשׁ מַתִּירִין בְּכָל עִנְיָן. (מ) וְאִם הָיָה הַמְּנָעָל מְחֻקָּן בְּעֶרֶב שַׁבָּת, רַק שֶׁתִּקְּנוּ וְהֶחְלִיקוּ בְּשַׁבָּת, שָׁרִי, דְּהָא הָיָה יָכוֹל לְלָבְשׁוֹ בְּלֹאו הָכִי, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רנ"ג סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה רְבִיעִית (ובמשנ"ב ס"ק לד). (סה) וְהוּא הַדִּין כְּלֵי פִּשְׁתָּן שֶׁנָּתַן הָאֵינוֹ יְהוּדִי תַּחַת הַמַּכְבֵּשׁ בְּשַׁבָּת, שָׁרִי גַּם כֵּן מִטַּעַם זֶה: (לא) **לְקַח כֵּלִים.** וַאֲפִלּוּ יוֹדֵעַ וְרָאוּי (מ) שֶׁנִּגְמַר קֹדֶם שַׁבָּת יוֹם טוֹב, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא (מ) לִצְרֹךְ שַׁבָּת, וְהַטַּעַם מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן דְּיֵאמְרוּ שֶׁבִּשְׁבִילָהּ עָשָׂאוּ וּמִדַּעַת יִשְׂרָאֵל. וְאֵיתָא בְּלִבּוּשׁ אִם לֹא יְבִיאֵם בְּיָדוֹ אֶלָּא יִלְבְּשֵׁם שָׁם בְּבֵית הָאֵינוֹ יְהוּדִי, גַּם כֵּן אָסוּר מִטַּעַם זֶה. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) אֲפִלּוּ דַּאֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְהַבִיאוֹ, (כמ) דְּעֶבְדָּא דְּחֹל הוּא: **(לב) מִבֵּית הָאֻמָּן.** וְאֵין חִלּוּק (כט) בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי: (לג) **אֲבָל אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁעוֹשֶׂה וְכוּ'.** דְּהָא אַדַּעְתַּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבַד בְּשַׁבָּת, וְאָסוּר דַּהֲבָאָה מִבֵּית הָאֻמָּן סְבִירָא לֵיהּ לְהָרַמְ"א דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה אַף שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אֶצְלוֹ, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁהַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי רָגִיל לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב תּוֹ לֵיכָּא מִשּׁוּם מַרְאִית הָעַיִן שֶׁיֹּאמְרוּ שֶׁצִּוָּה לוֹ לַעֲשׂוֹתָם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) (ל) וּשְׁאָרֵי הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים חָלְקוּ עַל דְּבָרָיו וּסְבִירָא לְהוּ דְּגַם בָּזֶה אָסוּר לַיְלַךְ אֶצְלוֹ וְלִקַּח מִמֶּנּוּ כְּמוֹ מִשְּׁאָר אֻמָּן, אֶלָּא אַחַר שֶׁהֵבִיא לְבֵית יִשְׂרָאֵל מֵהֶתֶּר לְלָבְשׁוֹ, דְּמִסְתָּמָא לְאו אַדַּעְתַּיהּ דְּיִשְׂרָאֵל עָבַד אִם הוּא עִיר שְׁרֻבָּה אֵינָם יְהוּדִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן תקט"ו (ס"ו), אַךְ אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי הוּא חָנְוָנִי שֶׁאֵינוֹ אָמָן אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל, ב]וְגַם בָּזֶה מְפַקְפְּקִים הַתּוֹסָפֹת שַׁבָּת (ס"ק יט) וְהַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טו), דְּהָוֵי עַל כָּל פָּנִים עֲבָדָא דְּחֹל: (לד) **שֶׁלֹּא יִקְצֹץ עִמּוֹ.** דְּהֵיינוּ שֶׁפּוֹתֵחַ מַיִם דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי בִּכְלַל מֻקָּח וּמִמָּכָר, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם לוֹ עַכְשָׁו: ה (לה) **לִפְתֹּחַ** וְכוּ'. הֵיינוּ שֶׁפּוֹתֵחַ מַיִם סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה מִשְּׁפַת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יְהוּדִי לַהֲבִיאוֹ, יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים שֶׁהִצְדִּיקוּ לְאָסְרוֹ, וְהוּא מֵאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"י) וְהַגְּרַ"ז (סי"ג) וְשֻׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס"ג), וְסוֹבְרִין הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי וְהַגְּרַ"ז דְּמִרְאִית עַיִן שַׁיָּךְ גַּם בָּזֶה עַיֵּן שָׁם. עַל כֵּן הַנִּתְחִתִּי כִּסְקָא שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם כְּמוֹת שֶׁהוּא: (מם) דְּעֶבְדָּא דְּחֹל הוּא מִפְּה דְּקַיְמָא לֵן (פסחים נה:) דַּאֲפִלּוּ בְּחֹל הַמּוֹעֵד אֵין מְבִיאִין מִבֵּית הָאֻמָּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּשַׁבָּת יוֹם טוֹב, וְשָׁם הֲלֹא אֵיירֵי בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּ"ח (ס"ו): (נ) תּוֹסְפֹת שַׁבָּת (ס"ק יט) וּבְאוּר הַגְּרַ"א וּפְרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק טו):

(ד"ה כתב הר"ן), וְאַף שֶׁרָאִיתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) וְחָמַד מֹשֶׁה (סק"ד) שֶׁמְּפַקְפְּקִין עַל יְדֵי אֵינוֹ שַׁבָּת (ס"ק יח), וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב): (כג) הֵיינוּ אִפְלּוּ אִם הִתְאַכְסֵן הַיִּשְׂרָאֵל בְּבֵיתוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, דְּבְבֵית יִשְׂרָאֵל בִּלְאו הָכִי לֹא מְהַנֵּי קְצִיצָה, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ב' וְכַמְבֹאָר הֵטֵב בְּאַחֲרוֹנִים בְּסִימָן רע"ו: (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כד) וְנִתִּיב חַיִּים: (כה) אַחֲרוֹנִים: (כה) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הר"ן) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כה) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יד) וְתוֹסְפֹת שַׁבָּת (ס"ק יח), וְאַף שֶׁרָאִיתִי בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) וְחָמַד מֹשֶׁה (סק"ד) שֶׁמְּפַקְפְּקִין עַל יְדֵי אֵינוֹ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ד) כתב שאפילו אם לא אמר לו בפירוש אלא גילה לו דעתו שהוא רוצה שיעשה את המלאכה בשבת שהוא אסור. המשך בסוף הספר

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

וְהוֹלְכִים בְּכָל הַשַּׁבָּת, (לו) וּלְהַנִּיחַ (לז) קִילּוֹר (סם של רפואה שנותנין על העין) עָבָה עַל הָעַיִן אַף עַל פִּי (לח) שֶׁאָסוּר לְהַנִּיחוֹ בְּשַׁבָּת, (לט) וְלָתֵת מַגְמָר תַּחַת הַכֵּלִים וְהֵם מִתְגַּמְּרִים מֵאֲלֵיהֶם כָּל הַשַּׁבָּת, (מ) וַאֲפִלּוּ מַגְמָר מֻנָּח בְּכֶלִי, דְּאֵין אָדָם מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת כֵּלִים, וְלָתֵת שְׁעוֹרִים בְּגִיגִית (מא) לִשְׁרוֹתָן, (מב) [י]וְטוֹעֲנִין בְּקוֹרַת בַּיִת הַבַּד וְהַגַּת מִבְּעוֹד יוֹם עַל זֵיתִים וַעֲנָבִים, (מג) וְהַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶם * מֻתָּר (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש״כ סָעִיף ב׳), (מד) וְכֵן * בֹּסֶר (מה) וּמְלִילוֹת שֶׁרְסָקָן מִבְּעוֹד יוֹם מֻתָּרִים הַמַּשְׁקִים הַיּוֹצְאִים מֵהֶם, [ס]וּמֻתָּר (מו) לָתֵת חִטִּים לְתוֹךְ רַחַיִם (מז) שֶׁל מַיִם סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. הַגָּה: וְלֹא חָיְשִׁינַן * לְהַשְׁמָעַת קוֹל שֶׁיֹּאמְרוּ רַחַיִם שֶׁל פְּלוֹנִי טוֹחֲנוֹת בְּשַׁבָּת. וְיֵשׁ אוֹסְרִים בָּרַחַיִם (מח) וּבְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לָחשׁ

ג שם ר״ט (ע״א) מִמְּשְׁנָה ר׳ פֶּרֶק ב׳ דְּעֵדִיּוֹת וּכְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. ס שם (יח.) וּכְרִבָּה, רַבָּנוּ חֲנַנְאֵל (שם ד״ה הלכתא) וְהַסְכָּמַת הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה והשתא) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ לג) סְמַ״ק (מצוה רסב) וּסְמַ״ג (לאוין סה) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַמַּעְיָן שֶׁיְּלֵךְ לַגִּנָּה לְהַשְׁקוֹתָהּ: (לו) **וּלְהַנִּיחַ.** הַיְנוּ אַף שֶׁנִּשְׁאָר מֻנָּח בְּשַׁבָּת וְעַל יְדֵי זֶה מִתְרַפֵּא וְהוֹלֵךְ, וְהוּא הַדִּין שֶׁמֻּתָּר לְהַנִּיחַ תַּחְבּוֹשֶׁת עַל הַמַּכָּה [גְּמָרָא (יח.)]: (לז) **קִילּוֹר עָבֶה.** דְּקִילּוֹר רַךְ וְצָלוּל אַף בְּשַׁבָּת גּוּפָא מֻתָּר לְהַנִּיחוֹ כְּשֶׁהָיָה שָׁרוּי מִבְּעוֹד יוֹם, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן שכ״ח סָעִיף כ״א עַיֵּן שָׁם: (לח) **שֶׁאָסוּר וְכוּ׳.** שָׁמָּא יָמְרַח: (לט) **וְלָתֵת מַגְמָר.** לְבוֹנָה וּמִינֵי בְּשָׂמִים נוֹתְנִין עַל הָאֵשׁ וּמִתְעַשְּׁנִין הַבְּגָדִים שֶׁיִּהְיֶה רֵיחָן נוֹדֵף [רַשׁ״י (שם ד״ה מוגמר לבונה)]: (מ) **וַאֲפִלּוּ מֻגְמָר וְכוּ׳.** וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַמַּגְמָר מֻנָּח עַל הָאָרֶץ דְּשָׁרֵי: (מא) **לִשְׁרוֹתָן.** דְּבַשַּׁבָּת אָסוּר, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן של״ו סָעִיף י״א עַיֵּן שָׁם: (מב) **וְטוֹעֲנִין וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ לֹא נִתְרַפְּקוּ מִקֹּדֶם מֵאָז לְטָעַן, כֵּיוָן שֶׁמַּתְחִיל הַפַּעֲלָה קֹדֶם שֶׁתִּשְׁקַע הַחַמָּה וְכַנַּ״ל, אַף לְעִנְיַן שֶׁמָּן וְיַיִן הַיּוֹצֵא מֵהֶן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) דְּאֵין מֻתָּר רַק אִם הוּא טוֹעֵן בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, שֶׁיּוּכַל לְהִתְרַפֵּק קֹדֶם שֶׁבָּת עַל יְדֵי טְעִינַת הַקּוֹרָה, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ סָחִיט לְהוּ אַחַר כָּךְ בְּיָדַיִם בְּשַׁבָּת לֵיכָא חִיּוּב חַטָּאת, וְלָכֵן הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצֵא מֵהֶן מֻתָּר דְּאֵין מָקוֹם לְגָזֵר מִשּׁוּם סְחִיטָה, אֲבָל אִם יִטְעַן סָמוּךְ לַשְּׁקִיעָה מַמָּשׁ דְּלֹא יִתְרַפֵּק קֹדֶם הַשַּׁבָּת עַל יְדֵי הַקּוֹרוֹת, אָסוּר דַּמַּשְׁקִין הַיּוֹצֵא מֵהֶן גְּזֵרָה שָׁמָּא יִסְחֹט: (מג) **וְהַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן הַיּוֹצֵא וְכוּ׳.** פְּרוּשׁ אַף מַה שֶּׁיּוֹצֵא בְּשַׁבָּת, וְלֹא גָּזְרִינַן שָׁמָּא יִסְחֹט כְּמוֹ שֶׁגָּזְרוּ בְּמַשְׁקִין מִזֵּיתִים וַעֲנָבִים שֶׁלֹּא נִתְרַסְּקוּ וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן ש״כ סָעִיף א׳, דְּהָתָם יֵשׁ חִיּוּב חַטָּאת אִם יִסְחֹט, עַל כֵּן גָּזְרוּ אֲפִלּוּ בְּזָבוּ מֵעַצְמָן, אֲבָל הָכָא שֶׁכְּבָר נִדְרְסוּ עַל יְדֵי הַטְּעִינָה וּבְלָאוּ הֲכִי זָב מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא שֶׁיּוֹצֵא טְפֵי עַל יְדֵי הַסְּחִיטָה בְּיָדַיִם, בָּזֶה אֵין אִסּוּר אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, עַל כֵּן בְּזָב מֵעַצְמוֹ בְּשַׁבָּת שָׁרֵי לְגַמְרֵי, וְזֶה הַטַּעַם הוּא גַּם כֵּן בִּבְסָר וּמְלִילוֹת שֶׁרְסָקָן. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מתר) [א]דְּאֵין לְהַתִּיר כִּי אִם בְּשָׁדְכָן גַּם כֵּן קֹדֶם הַשַּׁבָּת, וְדֵיכָא הוּא יוֹתֵר מֵרסוּק: (מד) **וְכֵן בֹּסֶר.** עֲנָבִים בִּתְחִלָּתָן כְּשֶׁהֵן דַּקִּים מוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקֶה לְטַבֵּל בּוֹ בָּשָׂר לְפִי שֶׁהוּא חָזָק וְקָרוֹב לְהַחְמִיץ: (מה) **וּמְלִילוֹת.** שִׁבֳּלִין שֶׁלֹּא בָּשְׁלוּ כָּל צָרְכָּן, מְרַסְּקָן וְטוֹעֲנָן בַּאֲבָנִים וּמַשְׁקֶה זָב מֵהֶן וּמֻתָּר: (מו) **לָתֵת חִטִּים וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (נ) שֶׁמָּתָּר אָז בְּעַצְמוֹ לִפְתֹּחַ גַּם כֵּן אֶת הַמִּסְגֶּרֶת שֶׁל הַמַּיִם שֶׁעַל יְדֵי זֶה טוֹחֲנִין הָרַחַיִם: (מז) **שֶׁל מַיִם.** וְלֹא שֶׁל בְּהֵמָה, דְּאָדָם מְצַוֶּה עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ: (מח) **וּבְכָל מָקוֹם.** כְּלַל בָּזֶה כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה הַמַּשְׁמִיעַ קוֹל, דְּאַוְשָׁא מִלְּתָא וְאֵיכָא זִלּוּתָא לְשַׁבָּתָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז). וְאִם הָרַחַיִם שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, בְּוַדַּאי שָׁרֵי לָתֵת לְתוֹכָהּ מִבְּעוֹד יוֹם, וְהוּא הַדִּין אִם הִשְׁכִּירוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי. וְאִם הַיִּשְׂרְאֵל מָסַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי הַתְּבוּאָה מִבְּעוֹד יוֹם, אַ אַף אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי טוֹחֵן אוֹתָם בְּשַׁבָּת שָׁרֵי בְּקָצָץ, דְּאֵינוֹ יְהוּדִי אַדַּעְתֵּיהּ דְּנַפְשֵׁיהּ עָבִיד, רַק שֶׁלֹּא יַעֲמֹד יִשְׂרָאֵל אֶצְלוֹ דְּמֵימְחֵי כְּשֶׁלּוּחוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן ש״ז. וּלְצָרֵךְ הַפֶּסַח מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לִהְיוֹת עוֹמֵד שָׁם לִרְאוֹת שֶׁלֹּא יִתְחַמֵּץ, (נ) [ב]וְכֵן מֻתָּר לְהוֹשִׁיב שׁוֹמֵר שֶׁלֹּא יִגְנֹב הָאֵינוֹ יְהוּדִי, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְדַבֵּר עִמּוֹ בְּשׁוּם עִסְקוֹ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסוֹף

בֵּאוּר הַלָּכָה

ה * **מֻתָּר וְכֵן וְכוּ׳.** הַגָּה מִדְּסָתַם הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּסִבְירָא לֵיהּ כְּשִׁיטַת הַפּוֹסְקִים דְּאֲפִלּוּ בְּשֶׁלֹּא נִדְרְכוּ הֲעֲנָבִים מִקֹּדֶם, וְכֵן בֹּסֶר וּמְלִילוֹת שֶׁרְסָקָן אֲפִלּוּ הֵם מְחֻפָּרִין עֲדַיִן דְּיֵכָה [כְּפִי שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים יֵשׁ רִסּוּק וְדִיכָה וּשְׁחִיקָה, רִסּוּק בְּתְחִלָּה וְאַחַר כָּךְ דְּךְ אוֹתָם בְּאֵיזֶה כֶּלִי וְאַחַר כָּךְ שׁוֹחֵק אוֹתָם יָפָה] מַתִּיר הַיּוֹצֵא מֵהֶן, וּמַה דְּלִקַּמָּן בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ט מִחְמִיר בְּמְחַפֵּר דִּיכָה, שָׁם הוּא מְשׁוּם שֶׁעוֹשֶׂה הַפְּעֻלָּה בְּיָדַיִם בְּשַׁבָּת עַל כֵּן אָסוּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצֵא מֵהֶן [וְכֵן כְּתָבוּ הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ט) וְהַגְּרַ״א בְּבֵאוּר דַּעַת הַמְחַבֵּר], אֲבָל בְּאֵלֶּה רַבָּה (סק״ק טז) כָּתַב דְּלְהַלָּכָה יֵשׁ לְתָפֹס כְּאֵידָךְ פּוֹסְקִים [הַיְינוּ סֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכג) וּסְמַ״ק (לאוין סה) וּסְמַ״ק (מצוה רסב) וְהַסְּמוּךְ], דְּאֵינוֹ מֻתָּר הַמַּשְׁקֶה הַיּוֹצֵא כִּי אִם בְּשִׁנּוּי מִכְּמוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, וְכֵן מִשְׁמַע בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א שֶׁמְּצַדֵּד כֵּן, וְעַל כֵּן **אֵין לְהַתִּיר מַשְׁקִין הַיּוֹצֵא מִבֹּסֶר וּמְלִילוֹת אֶלָּא אִם כֵּן דְּכָן מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן עַל יְדֵי טְעִינַת קוֹרָה צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ מֻרְסָקִין קֹדֶם הַטְּעִינָה, דְּאָז תֶּחְשַׁב הַטְּעִינָה כִּדִיכָה,** עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וטוענין):

* **בֹּסֶר וּמְלִילוֹת.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט) שֶׁהִקְשָׁה דְּלְמָה הִשְׁמִיט הַטּוּר שׁוּם הַמְזַכֵּר בְּגְמָרָא (יט.), וְתַרַץ דְּשׁוּם אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל דְּיתִים וַעֲנָבִים בִּלְבַד, וְלָכֵן לֹא גָּזְרוּ בּוֹ עַל מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ, וּמַה שֶּׁנִּזְכַּר בְּסִימָן שכ״א סָעִיף י״ט שׁוּם, הַיְינוּ לְעִנְיַן לִגְמֹר שְׁחִיקָתוֹ בְּיָדַיִם, אֲבָל בָּזֶה דְּמִירֵי לְעִנְיַן מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין, בְּכְנִיָּה הִשְׁמִיט שׁוּם, וּלְפָלָא דְּמַה יַּעֲנֶה בְּתַרְוַיְיהוּ רִאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה רבי) שֶׁפָּרְשׁוּ פְּלוּגְתָּא דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרַבִּי עֲקִיבָא לְעִנְיַן שֶׁיִּנָּחֲנוּ שֶׁיִּגָּמֵר הַסְּחִיטָה וְיֹאכַל אַחַר כָּךְ בְּשַׁבָּת, וְשָׁם אֵיתָא בְּהֶדְיָא שׁוּם שֶׁרְסָקוֹ, וּמְצָאתִי שֶׁכְּבָר הִקְשָׁה כֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וְנִשְׁאַר בְּקוּשְׁיָא, גַּם **רָאִיתִי בְּבֵאוּר הַגְּרַ״א שֶׁכָּתַב בְּהֶדְיָא** [ג]**דְּהוּא הַדִּין לְשׁוּם שֶׁרְסָקוֹ, וְטַעַם הַדָּבָר נִרְאֶה דְּאַף דְּאֵין אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא עַל סְחִיטַת הַשּׁוּם, מִכָּל מָקוֹם אִסּוּר הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין אִם לֹא נִתְרַסְּקוּ,** וּמַה שֶּׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת (שם) אַחַר כָּךְ כָּל הֵיכָא דְּלֵיכָא חִיּוּב חַטָּאת הַמַּשְׁקִין מֻתָּרִין, הַיְינוּ הֵיכָא שֶׁכְּבָר נִגְמַר מִבְּעוֹד יוֹם מִן הַתּוֹרָה מְלָאכְתָּ הַסְּחִיטָה שׁוּב לֵיכָא לְמִגְזַר שֶׁמָּא יִסְחֹט דְּכִסְחוּט דָּמְיָא, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא הָתְחַל כְּלָל הַסְּחִיטָה מִבְּעוֹד יוֹם, לֹא חִלְקוּ לְעִנְיַן מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין בֵּין דָּבָר שֶׁאִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה לְדָבָר שֶׁאִסּוּרוֹ מִדְּרַבָּנָן, וְתַדַּע דְּהָא תּוּתִּים וְרִמּוֹנִים גַּם כֵּן אֵין אִסּוּר סְחִיטָתָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וַאֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין כְּשֶׁהִכְנִיסָן לְמַשְׁקִין, וְהַטַּעַם דְּבִטֵּל זְוִוטוֹ עַל מָשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִזֵּיתִים וַעֲנָבִים גָּזְרוּ עַל כָּל דָּבָר הָעוֹמֵד לִסְחִיטָה קָצַת כְּזֵיתִים וַעֲנָבִים, וְאִם כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ נָמֵי דְּעוֹמְדִים קָצַת לְמַשְׁקֶה כְּתוּתִים וְרִמּוֹנִים דְּמֵיָא, וְזֶהוּ כַּוָּנַת הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה השתא) שֶׁכָּתְבוּ דְּיוֹתֵר עוֹמְדִים לְמַשְׁקֶה מִשְּׁאָר פֵּרוֹת, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהֵם כְּתוּתִים וְרִמּוֹנִים, וְזֶהוּ הַטַּעַם גַּם כֵּן בְּמַלִּילוֹת [וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּבִמְלִילוֹת יֵשׁ גַּם כֵּן אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא כְּבָר נִדְחֲקוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה עַיֵּן בְּיד אֶפְרַיִם וּבְחֶמְדַּ משֶׁה (סק״י)], אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּעִזְרַת הַשֵּׁם בְּמִאִירֵי בְּפֶרֶק קַמָּא דַּף י״ח וְי״ט (ע״א ד״ה הפירות) כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:

* **לְהַשְׁמָעַת קוֹל.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) **שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דְּנִתִּינַת חִטִּים לְתוֹךְ רַחַיִם שֶׁל מַיִם בְּשַׁבָּת לֵיכָא חִיּוּב חַטָּאת,** דְּהַטְּחִינָה אַחַר כָּךְ מְפִלָּא אֹתָי, וְהֵבִיא רְאָיָה לָזֶה מִתּוֹסָפוֹת דַּף י״ח (ע״א) דְּבוּר הַמַּתְחִיל וְלֵימָא, **וְכָל הָאַחֲרוֹנִים דְּחוּ רְאָיָתוֹ,** וְכֵן בְּסֵמַ״ג וּסְמַ״ק שֶׁלְּפָנֵינוּ לֹא נִמְצָא שׁוּם רָמֶז לָזֶה, וְכֵן בְּרִמְבַּ״ם פֶּרֶק ח׳ (הט״ו) אֵין הוֹכָחָה לָזֶה, וְהִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים [הַיְינוּ הָאלְיָה רַבָּה (סק״ק יח) וְהָאֶבֶן הָעוֹזֵר (סי׳ שכח) וְהַדְּגוּל מַרְבָּבָה וְהַחֶמְדַּ משֶׁה (סק״ק יא)] לְמַה שֶּׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעִצְמוֹ רְאָיָה מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת דַּף י״ז עַמּוּד ב׳ (ד״ה אין פורסין) לְעִנְיַן מְצוּדָה, דְּפוֹרֵס מְצוּדָה וּבְשָׁעַת פְּרִיסָתוֹ נִכְנַס[ה] הַחַיָּה לְתוֹכָהּ וְנִלְכְּדָה דְּחַיָּב אַף דְּאָתֵי מִמֵּילָא, וְכֵן כְּשֶׁאוֹפֶה בְּתַנּוּר אַף שֶׁהָאֵפָיָה מְפִלָּא אֹתִי לְבַסּוֹף מִכָּל מָקוֹם מִיקְרֵי מַעֲשֶׂה מַמָּשׁ, אַף שֶׁאֵינוֹ מִקָּרֵב הָאֵשׁ לְגַבֵּי הַפַּת אֶלָּא הַפַּת לְגַבֵּי הָאֵשׁ וְהָאֵשׁ פּוֹעֵל פְּעֻלָּתוֹ לְבַסּוֹף אֲפִלּוּ הָכִי חַיָּב, וְהוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ אַף שֶׁהַטְּחִינָה מְפִלָּא אֹתִי לְבַסּוֹף אֲפִלּוּ הָכִי חַיָּב, וְעַיֵּן בְּאֶבֶן הָעוֹזֵר שָׁם עוֹד רְאָיוֹת לָזֶה. **וְהִנֵּה כָּל זֶה מִיִּירֵי שֶׁהַמִּסְגֶּרֶת שֶׁל הַמַּיִם הָיָה פָּתוּחַ וְהוּא נוֹתֵן הַחִטִּים לְתוֹךְ הָאֲבָרְכָּסֶת וּמַתְחִיל תֵּכֶף אַחַר נְתִינָתוֹ לְהִטָּחֵן וְאִם יֵשׁ תְּחִלָּתָהּ עוֹד תְּבוּאָה אַחֶרֶת יֵשׁ לְעַיֵּן אִם יֵשׁ בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת אֲפִלּוּ לְדִידְהוּ,** וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְנוֹתֵן שָׁמֶן לְנֵר דְּקִיכָא לָן (ביצה כב.) דְּחִיָּב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (נ) וְאַף דְּאִם יִפְתַּח בְּשַׁבָּת גּוּפָא נִרְאֶה דְּאַף לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) חַיָּב חַטָּאת דְּהָוֵי כְּמוֹ שֶׁשּׁוֹחֵז בְּיָדַיִם וּכְמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ לְקַמָּיהּ (בה״ל ד״ה להשמעת), אֲפִלּוּ הָכִי הָלַא לְבֵית הַלֵּל (יז:) דְּקַיְימָא לָן כְּוָותַיְיהוּ לֹא גָּזְרִינַן אֲטוּ שַׁבָּת: (נא) אַף דִּבְמָגֵן אַבְרָהָם (שם) לֹא מְשַׁמַע כֵּן, הָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ לְהַתִּיר:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֲרֵב: א] ובשו״ע הרב (ס״ד) התיר ג״כ בריסקן בלבד כהשו״ע. **ב]** ובשו״ע הרב (סט״ו) התיר לדעה זו רק במקום שיש הפסד מרובה, ובקו״א (ס״ק יג) נסתפק לענין הלכה האם מותר ג״כ בהפסד שאינו מרובה ונשאר בצ״ע. **ג]** בשו״ע הרב (ס״ד) לא הזכיר כלל מענין שום, ועיין בקו״א ס״ק י״ב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah